

VIOS-stadion gesloopt

Nico van Horn

Ook in Jakarta slaat de vooruitgang toe. Met niets ontziend geweld is begin augustus het clubgebouw met tribune van de oude Indische voetbalclub VIOS (Voorwaarts is ons streven) met de grond gelijkge maakt. Het stadion bevond zich in de wijk Menteng, aangelegd in de jaren twintig van de vorige eeuw onder toezienend oog van architect PAJ Moojen. Het veld was in gebruik bij een fiks aantal amateurclubs en ook nog als oefenveld voor het team van Jakarta, Persija.

VIOS

Anton Bruinier kreeg eind 1901, begin 1902 een voetbal ten geschenke. Hij woonde in Meester Cornelis, ten Zuidoosten van Batavia, en nu bekend onder de naam Jatinegara, een buurt in Jakarta. Hij voetbalde eerst op

een terreintje bij de rivier, later op een veldje bij de Europese begraafplaats. Op 17 oktober 1902 was het eindelijk zo ver: VIOS werd officieel geboren. Witte broek, wit hemd, blauwe streep of sberp om het middel. VIOS was uniek omdat vanaf het begin Indo's mee speelden. In 1904 speelde VIOS in de eerste kampioensstrijd van Batavia tegen het militaire elftal van Oliveo, en won! Bekende spelers van VIOS waren Eddie Alting Siberg, Kotjok Schröder en leden van de familie Nitzschke. Vios hield het niet alleen bij voetbal: de club deed ook aan atletiek en handbal. VIOS was een geduchte tegenstander en met name de laatste tien minuten bij VIOS thuis waren risicovol voor de bezoekende clubs. Al snel kwam VIOS terecht op een voetbalveld tegenover het ziekenhuis Raden Saleh, in zuid-

Menteng. Daar verrees ook de eerste houten tribune van Batavia, met verdieping. Het terrein was gelegen bij het militaire exercitieveld, vlakbij de Europese lagerschool.

In het begin van de jaren twintig kon VIOS terecht op een geheel nieuw terrein op de kruising Javaweg en Madoeraweg in centraal Menteng, nu op Jalan Cokroaminoto. Hoewel het stadion ontworpen heet te zijn te zijn door architect P.A.J. Mooijen heb ik daarvan nog geen definitieve bevestiging gevonden. Ook de preciese datum van oplevering is me nog onbekend, maar dat moet 1921 of 1922 zijn geweest. Ja, dat krijg je als de archieven niet op orde zijn.

Het veld werd sinds 1961 officieel gebruikt door Persija, de professional club van Jakarta. Begonnen in 1928 als V.I.J., vanaf 1930 onder de naam Persija. Ze hebben de meest vervaarlijkste supporters van heel Indonesië en misschien zijn de wedstrijden daarom sedert een jaar of vijf verhuisd naar een nieuw stadion in zuid-Jakarta, Lebakbulus. Het aloude VIOS-veld werd tot aan de sloop gebruikt voor incidentele trainingen van Persija, en door tal van amateur-clubs en jeugdteams, die zijn nu dus ontheemd.

Zomer 2006

Toen ik op 21 juni 2006 bij het oude stadion was en een fiks aantal foto's nam, heb ik gevraagd naar archieven en prijzen. Het archief was niet meer ter plekke. Wat er was aan oud-archief was, is meeverhuisd naar Lebakbulus of lag bij het bestuur van Persija. Wat er nog restte was wat administratie en een stapel gedenk-

boeken van Persija uit 1988 uitgegeven bij het zestigbestaan, en daarvan heb ik er één meegekregen. De prijzenkast stond er wel, en als ik de kranten goed heb gelezen is die net nog gered. Maar ja, waar die nu is?

Dit alles is nu verleden tijd. Het was een groene oase, en nu komt er een joggingpark, parkeerplek (natuurlijk) en ongetwijfeld zullen er binnenkort op het terrein appartementen of een zoveelste shoppingmall komen. Maar het probleem speelt niet alleen in Jakarta. Ook in Amsterdam liggen sportvelden in Amsterdam-Oost onder vuur. Wethouder Stadig heeft de uiteindelijke beslissing over het lot van deze velden uit handen van de deelraad genomen (de deelraad was voor behoud) en beslist dat ongeveer de helft bebouwd gaat worden. Dus wie zijn wij om de burgervader van Jakarta te bekritisieren?

Gelukkig zijn er in Jakarta, in de stad, nog enkele kleinere en ook historische velden over, zoals dat van UMS in Mangga Besar annex Glodok of het veld van Tunasjaya in Taman Sari. Maar dat van Menteng, tja, dat is en blijft jammer. Sportief cultureel erfgoed staat niet alleen in Nederland ter discussie, ook in Indonesië.